№ 278 Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

צוואַנציגסטער יאָהרגאַנג | 5 grudnia 1927 r. | מאָנטאָג, י"א כסלו תרפ"ח | רעדאַקציע און אַדמינסטראַציע: פּיאָטרקאָווסקע 47. פעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 26, פון אַדמינסטראַציע 67

פּוילישׁ-ליטווישער קאָנפליקט

וועט מאָרגען בעטראַכטווערן דורך דער פעלקער-ליגע

הייבט ווערט געעפענט די סעסיע פון פעלקער-בונד.

גענף, 4 דעצעמבער (סט. צום „ל. ט.") די פּוילישע דעלעגאַציע מיט'ן מיניסטער זאַלעסקי בראש און די דייטשע דעלעגאַציע מיט'ן מיניסטער שטרעזעמאַן נעפינען זיך שוין דאָ פון נעכטן אָן. די טאָוועטישע דעלעגאַציע, וואָס האָט זיך געטייליגט אין די בעראַטונגען וועגן דער ענטאַסטונג איז געבליבען אין גענף, אַבל ליטווינאָוו וויל האָבען אַ געשפּרעך מיט בריאַן און אַנדער אויך מיט'ן ענגלישען אויסערן-מיניסטער סטעמבערלען.

צוליב דעם וואָס די איצטיגע סעסיע וועט צווישען אַנדערע פראַגען אויך באַהאַנדלען דעם פּוילישׁ-ליטווישען קאָנפליקט איז די פּראַיזידיעריווג מיט דער ווייטערער טעטיגקייט אַנ'אויסערגעוועהנליכע. ס'זענען זיך צוגעטראָפען אַזוי גאָר אונדערס זשורנאַליסטען פון דער גאַנצער וועלט.

וואַלדעמאַראַס איז גענף.

די פראַנצויזישע דעלעגאַציע שפּילט די ערשטע פידעל אויף דער סעסיע. בריאַן האָט אין משך פון הייגטיגען טאָג אָפּגעהאַלטען קאָנפערענצען מיט ליטוינאָוו, ליגאַטשאַרסקי'ן, שטרעזעמאַן'ן און בענעש'ן. בריאַן האָט די סאָוועטישע דעלעגאַציע ערקלערט, אַז פראַנקרייך שטרעבט אויפריכטיג צו דערהאַלטען דעם שלום מיט די סאָוועטען.

אַ חוץ דעם האָט שטרעזעמאַן אויך אָפּגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט ליטוינאָוו'ן וואַלדעמאַראַס איז הייגט אָנגעקומען קיין גענף. אין אַ געשפּרעך מיט די אַמעריקאַנער פון דער פּרעסע האָט ער ערקלערט, אַז לימאַ וויל זיך פערשטענדיגען מיט פּוילען. דער פּוילישׁ-ליטווישער קאָנפליקט וועט בעטראַכט ווערען אויף דער שטאָנדיגער זיצונג פון דער סעסיע. עס וועט בעשטימט ווערען אַ סעציעלע קאָמיסיע, וואָס וועט בעטראַכטען דעם ענין.

קאָנפערענץ צווישען בריאַנען און זאַלעסקי'ן.

גענף, 4. דעצ. (סט. צום „ל. ט.") טשעמבערלען און בריאַן זענען אָנגעקומען קיין גענף. זיי האָבען שוין אָנגעהאַלטען צווישען זיך אַ ריי קאָנפערענצען וועגען פערשידענע ענינים, און גאַנץ בעזונדער וועגען פּוילישׁ-ליטווישען קאָנפליקט און וועגען די בעציהונגען צו סאָוועט-רוסלאַנד.

עס איז אויך פאָרגעקומען אַ קאָנפערענץ פון בריאַן'ען מיט'ן פּוילישען אויסערן-מיניסטער זאַלעסקי און פון בריאַן'ען מיט 2 דעלעגאַטען פון סאָוועט-רוסלאַנד.

דיפּלאָמאַטישער פּאַס פאַר מאַרשאַל פּילסודסקי.

וואַרשע (טעלעפאָניש). אַלע חכנות צו דער נסיעה פון מאַרשאַל פּילסודסקי קיין גענף זענען שוין פולשטענדיג פערענדיגט געוואָרען. דאָס אויסערן-מיניסטעריום האָט שוין אַמילו פאַרגעבריכט אַ דיפּלאָמאַטישען פּאַס אויפ'ן נאָמען פון מאַרשאַל פּילסודסקי.

מאַרשאַל פּילסודסקי וועט אַרויספאָרען קיין גענף נאָכדעם ווי ס'וועט ער-האַלטען ווערען אַ טעלעגראַפישע ידיעה פון מיר. זאַלעסקי, אַז דער טעלקער-בונד האָט אים בעטראַכטען די פראַגע וועגען פּוילישׁ-ליטווישען סכסוך. העכסטוואַר-שיינליך וועט דאָס אויספאַלען אַרום דינסטאָג מיטוואָך. מאַרשאַל פּילסודסקי וועט פאָרען קיין גענף איבער ווין.

מוראַ'דיגע ערד-ציטערניש אויף דער אינזעל צעלעבע.

אַמסטערדאַם, 4 דעצ. (סט. צום „ל. ט.") עס איז אָנגעקומען אַ ידיעה וועגען אַ מוראַ'דיגער ערד-ציטערניש אויף דער אינזעל צעלעבע. פיל השוטר זענען חרוב געוואָרען. ס'זענען דאָ זעהר פיל טוטע און פערוואונדעטע. געגויע פרטים פעהלען.

רומענישע פּויערן-פּאַרטיי פאָדערט פון אַנדערצוליאַזען דעם פּאַרלאַמענט

בוקאַרעשט, 4. דעצ. (סט. צום „ל. ט.") די נייע רומענישע רעגירונג בעמיהט זיך צו שאַפען אַ פערשטענדיגונג צווישען די ליבעראַלען און די נאַציאָנאַלע פּויערן-פּאַרטיי, וועלכע זיי הילען אָנגעשיידן אין קאַבינעט. די רעגורונג האָט אויסגעאַרבייט אַ ריי פּונקטען, וועלכע זאָלען דינען אַלס יסוד צו דער פערייניגונג. דער הויפּט-ראַט פון דער פּויערן-פּאַרטיי האָט געפּנטערט, אַז מיט אַ ריי פּונקטען קאָנען זיי גישט מסכים זיין. קודם-כל פאָדערן זיי פונאַנדערצוליאַזען דעם פּאַרלאַמענט און צו בעשטימען נייע וואַהלען, ווי אויך אָפּשאַפען תיכף דעם בעלאַגערונגס-צושטאַנד און די צענזור. דאַן ערשט וועט קאָנען זיין אַ רעד וועגען אַ פערשטענדיגונג.

אונגליק-פאַל מיט'ן זוהן פון ד"ר מאַגנעס.

ניו-יאָרק, 4. דעצעמבער (טעלעגראַפיש דורך יט"א) דער רעקטאָר פון העברעאישען אוניווערסיטעט ד"ר מאַגנעס און פּליצינג אָנגעפאָהרען פון אַמעריקאַ קיין אייראָפּאַ צוליב אַנ'אונגליק-פאַל, וואָס האָט געטראָפען זיין זוהן אין לאָנדאָן.

בעראַטונגען וועגען בלאָק פון די מינדערהייטען

וואַרשע, (טעלעפאָניש) בעכטען זונטאָג אָפּענד האָט דער יודישער נאַציאָנאַל-ראַט צוזאַמענגערופען אַ בעראַטונג וועגען בלאָק פון די מינדערהייטען. אין דער בעראַטונג האָבען זיך בעטייליגט פאָרשטעהער פון די ציוניסטען, מזרחי, „התאחדות", פּרויען-פּראָטעסט, פּאָלקיסטען-דעמאָקראַטען, אומפאַרטייישע אַרבעטער און האַנדווערקער. די פאָרשטעהער פון די סוחרים זענען צו דער זיצונג נישט געקומען. די קלייַנהענדלער האָבען צוגעשיקט אַ בריף, אַז זיי שטעען נישט צו דעם בלאָק. דער פאָרשטעהער פון די האַנדווערקער האָט ערקלערט, אַז בײַ די האַנדווערקער איז דער ענין וועגען בלאָק נאָך נישט קלאָר און דאָריבער קענען זיי נאָך איצט נישט זאָגען צי זיי וועלען צושטעען צום בלאָק.

יצחק גרינבוים האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט וועגען דער לאַגע אין מינדער-הייטס-בלאָק. צוליב די גרויסע חלוקי-דעות זענען קיין בעשלוסען גענומען געוואָרען, הייגט מאָנטאָג וועט פאָרקומען אַ צווייטע זיצונג.

„אגודה" וויל שאַפען אַ יידיש-נאַציאָנאַלען בלאָק.

וואַרשע (טעלעפאָניש) די „אגודה" רופט צוזויף אויף מאָרגען דינסטאָג פאַרנאַכט אַ קאָנפערענץ פון אַלע יודישע פּאַרטייען און חברשאַפטליכע אָרגאַניזאַציעס וועגען שאַפען אַ נאַציאָנאַלען בלאָק פון אַלע יודישע בירגערליכע גרופּירונגען.

אַרעסטירט אַ פּויערן-דעפּוטאַט

וואַרשע, (טעלעפאָניש) פון זשעשאָוו איז אָנגעקומען אַ ידיעה, אַז אין שטעטעל בילגאָרעי איז אַרעסטירט געוואָרען דער גאַנץ. דעפּוטאַט דזשידזיך. דזשידזיך האָט געהערט צו דער פּויערן-פּאַרטיי. אונטער אַ שטאַרקער שמירה פון פּאָליצאַי האָט מען דזשידזיך'ן געבראַכט צו פאָרען קיין זשעשאָוו, וואו מען האָט איהם אויפגעגעבען אין רשות פון פּראָקוראָר.

פ.פ.ס. און „וויזוואַלעניע" גיהן נישט צוזאַמען צו די וואַהלען.

וואַרשע, (טעלעפאָניש) זיבן אַ פּאָר טעג פריהער זיך אונטערהאַנדלונגען צווישען „וויזוואַלעניע" און פ.פ.ס. וועגען אַ בלאָק צו די וואַהלען. צוליב די גרויסע שווערינקייטען, וואָס איז ענטשטאַנען אין משך פון די אונטערהאַנדלונגען האָבען די אונטערהאַנדלונגען געפּלאַצט. קיין בלאָק וועט נישט זיין. יעדע פון די פּאַרטייען וועט געהן מיט אַ זעלבסטשטענדיגע ליסטע צו די וואַהלען.

ערב אַ פערשטענדיגונג צווישען די אַרטאָדאָקסען און דעם „וועד הלאומי" אין ארץ-ישראל.

ירושלים, 4. דעצעמבער (טעלעגראַפיש דורך יט"א) דער פּרעזידענט פון דער וועלט-אָרגאַניזאַציע „אגודת ישראל" ד"ר פּנחס קאָהן, וועלכער געפינט זיך איצט אין ארץ-ישראל האָט אָנגעהאַלטען אַ קאָנפערענץ מיט'ן „וועד לאומי" מיט דעם נעמען קהלה-דעקרעט, וועלכער איז מיט אַ צייט צוריק פערעפנטליכט געוואָרען דורך דער רעגירונג. די אונטערהאַנדלונגען צווישען דעם „וועד הלאומי" און די אָרטאָדאָקסען מיט געפינען אַ מאָדוס צו בילדען אַיין קהלה, וואָס זאָל רע-פּרעזענטירען דאָס גאַנצע ארץ-ישראל'דיגע יודענטום כלפי חוץ, וועלען ווערען ווייטער פאָרטגעזעצט. ס'הערשט דאָ די איבערצייגונג, אַז ס'וועט געפינען ווערען אַ קאָמפּראָמיס, לויט וועלכען ס'זאָל דערגרייכט ווערען אַ הסכם צווישען דעם „וועד הלאומי" און די אָרטאָדאָקסען בנוגע דער קהלה. די אָרטאָדאָקסען שטעלען די פאָדערונג, אַז איבערהאַלב דער קהלה זאָלען זיי בלייבען אויטאָנאָם בנוגע רעליגיעזע ענינים.

גזירה, וואָס רויבט צו דאָס ברויט בײַ הונדערטער יוד. טאַרג-שטעהער אין פּאַביאַניץ.

פּאַביאַניץ, (טעלעפאָניש) מאָריגען פרייטאָג מיטאָג האָט פּאָליצאַי אויס-געפאָדערט אַלע טאַרג-שטעהער צו פערלאָזען דעם טאַרג-פּלאַץ. דאָס האָט ערויס-גערופען אַ גרויס צעמישעניש צווישען די יודישע הענדלער, וואָס זייער פרנסה הייבט זיך ריכטיג ערשט אָן אין דער דאָזיגער שעה, בעת די אַרבייטער בעהן פון די פאַבריקען.

אויב די דאָזיגע גזירה זאָל חל זיין אויף שטענדיג, וועט דאָס זיין אַ קלאָג פאַר די יודישע הענדלער.

אַ דעלעגאַציע פון יודישע פרנסים מיט ה' שטערן בראש האָט זיך וועגען שוועריגקייטען, וואָס איז ענטשטאַנען אין משך פון די אונטערהאַנדלונגען הייגט די אונטערהאַנדלונגען געפּלאַצט. קיין בלאָק וועט נישט זיין. יעדע פון די פּאַרטייען וועט געהן מיט אַ זעלבסטשטענדיגע ליסטע צו די וואַהלען.

מורא'דיגע ערד-ציטערניש אויף דער אינזעל צעלעבע.

אַמסטערדאַם, 4 דעצ. (סט. צום „ל. ט.") עס איז אָנגעקומען אַ ידיעה וועגען אַ מורא'דיגער ערד-ציטערניש אויף דער אינזעל צעלעבע. פיל השוטר זענען חרוב געוואָרען. ס'זענען דאָ זעהר פיל טוטע און פערוואונדעטע. געגויע פרטים פעהלען.

רומענישע פּויערן-פּאַרטיי פאָדערט פון אַנדערצוליאַזען דעם פּאַרלאַמענט

בוקאַרעשט, 4. דעצ. (סט. צום „ל. ט.") די נייע רומענישע רעגירונג בעמיהט זיך צו שאַפען אַ פערשטענדיגונג צווישען די ליבעראַלען און די נאַציאָנאַלע פּויערן-פּאַרטיי, וועלכע זיי הילען אָנגעשיידן אין קאַבינעט. די רעגורונג האָט אויסגעאַרבייט אַ ריי פּונקטען, וועלכע זאָלען דינען אַלס יסוד צו דער פערייניגונג. דער הויפּט-ראַט פון דער פּויערן-פּאַרטיי האָט געפּנטערט, אַז מיט אַ ריי פּונקטען קאָנען זיי גישט מסכים זיין. קודם-כל פאָדערן זיי פונאַנדערצוליאַזען דעם פּאַרלאַמענט און צו בעשטימען נייע וואַהלען, ווי אויך אָפּשאַפען תיכף דעם בעלאַגערונגס-צושטאַנד און די צענזור. דאַן ערשט וועט קאָנען זיין אַ רעד וועגען אַ פערשטענדיגונג.

אונגליק-פאַל מיט'ן זוהן פון ד"ר מאַגנעס.

ניו-יאָרק, 4. דעצעמבער (טעלעגראַפיש דורך יט"א) דער רעקטאָר פון העברעאישען אוניווערסיטעט ד"ר מאַגנעס און פּליצינג אָנגעפאָהרען פון אַמעריקאַ קיין אייראָפּאַ צוליב אַנ'אונגליק-פאַל, וואָס האָט געטראָפען זיין זוהן אין לאָנדאָן.

ערעסטירט אַ רעדאַקטאָר פון אַ דייטשער צייטונג

ביים אַריבערגעהן די פראַנצויזיש-דייטשע גרעניץ.

שטראַסבורג, 4 דעצ. (סט. צום „ל. ט.") דאָ איז אַרעסטירט געוואָרען דער דירעקטאָר פון דער צייטונג „וואַהרהייט" ה' בויסמאַן, מיט נאָך 2 פּערזאָן אין מאָמענט, וואָס זיי האָבען געוואָלט אַריבערגעהן די פראַנצויזיש-דייטשע גרעניץ. די סבה פון אַרעסט ווערט געהאַלטען בסוד.

ווי אַזוי דער טראַגיש-פערשטאָרבענער סאָוויעטישער דיפּלאָמאַט יאָפע האָט מנדב געווען 15 רובל פאַר פתיחת נעילה.

דזשעזש (יט"א) וועגען דעם ערשט-פערשטאָרבענעם סאָוויעטישען דיפּלאָמאַט יאָפע ווערט מיטטייליט פאָלגענדע-דער הערלעכע - אונטערטאָנאַטער שפּו-אַנד:

אין דעם פלוגעם שטעטעל פלאַבאַר-אָט, וועלכע געהערט אויפ'ן וויילגער קרייז אין אין חודש אַפּריל 1916 פלאַ-לוג אָנגעקומען אַ רוסישער אַבאַו מיט אַ סאָוויטאַרען פראַנטפאַרט בראש מיט אַ פּלקאַטונג. פאַר דעם פערוואַרפענעם שטעטעל אין דאַס געווען אַנ'אויסער-אָרדענטלעכער ערשיינונג. אַ פּעזאָנערע אויפסטערלעכקייט האָט אויף זיך גע-צויגען אַ פּופּיש - אויסגעשראָלענער יידישער יונגערמאַן פון מיטעלען וואוקס, מיט אַ שפּיצען שוואַרץ בער-דעל, וועלכער פלעגט תמיד בעגלייטען דעם פּלקאַטונג. שפּעטער האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער איז אַ מיליטער-אַרצט און הייסט יאָפע. ער האָט זיך פון דער יידישער בעפעלקערונג געראַל-דעם עגין געוועגדעט צום לאַסקער סטאַראָסטאָ און איהם אָנגעזויזען, אַז די דאָ-זיגע גזירה וועט רואינירען פיל יודישע משפחות, וואָס זייער איינציגע חיונה איז דער טאַרג.

דער סטאַראָסטאַ בעקענדיג זיך מיט דער לאַגע האָט צוגעזאָגט די דאָזיגע גזירה צו מילדערן, עווענטועל אינגאַנצען אָפּצושאַפען.

אַרעסטירט אַ רעדאַקטאָר פון אַ דייטשער צייטונג

ביים אַריבערגעהן די פראַנצויזיש-דייטשע גרעניץ.

שטראַסבורג, 4 דעצ. (סט. צום „ל. ט.") דאָ איז אַרעסטירט געוואָרען דער דירעקטאָר פון דער צייטונג „וואַהרהייט" ה' בויסמאַן, מיט נאָך 2 פּערזאָן אין מאָמענט, וואָס זיי האָבען געוואָלט אַריבערגעהן די פראַנצויזיש-דייטשע גרעניץ. די סבה פון אַרעסט ווערט געהאַלטען בסוד.

ווי אַזוי דער טראַגיש-פערשטאָרבענער סאָוויעטישער דיפּלאָמאַט יאָפע האָט מנדב געווען 15 רובל פאַר פתיחת נעילה.

דזשעזש (יט"א) וועגען דעם ערשט-פערשטאָרבענעם סאָוויעטישען דיפּלאָמאַט יאָפע ווערט מיטטייליט פון דער הערלעכער - אונטערטאָנאַטער שפּו-אַנד:

אין דעם פלוגעם שטעטעל פלאַבאַר-אָט, וועלכע געהערט אין אין וויילגער קרייז אין אין חודש אַפּריל 1916 פלאַ-לוג אָנגעקומען אַ רוסישער אַבאַו מיט אַ סאָוויטאַרען פראַנטפאַרט בראש מיט אַ פּלקאַטונג. פאַר דעם פערוואַרפענעם שטעטעל אין דאָס געווען אַנ'אויסער-אָרדענטלעכער ערשיינונג. אַ פּעזאָנערע אויפסטערלעכקייט האָט אויף זיך גע-צויגען אַ פּופּיש - אויסגעשראָלענער יידישער יונגערמאַן פון מיטעלען וואוקס, מיט אַ שפּיצען שוואַרץ בער-דעל, וועלכער פלעגט תמיד בעגלייטען דעם פּלקאַטונג. שפּעטער האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז ער איז אַ מיליטער-אַרצט און הייסט יאָפע. ער האָט זיך פון דער יידישער בעפעלקערונג געראַל-

מען פון דער שטעטעל און מיט קוגעם נישט פערקעהרט.

ראַש-השנה אַז יום-כפּור זענען אין שטעל געקומען אַלע מיליטער-לייט, יאָפע און אַנדער נישט געקומען. מנהגיגעם און בעלאַסטונג געוואָרען צו שיקען אַ דעלעגאַציע צו יאָפע און אויהם אויס-לאַדען בעזוכען די שטעל. יאָפע האָט פערבאָטן פאַר דער אינגלאַדונג. קומענ-דיג און דער שטעל און ער אַרויפגע-נאַנען אויפ'ן אַרון-קודש איז פרום נע-ראַוועסט די גאַנצע צייט פון תפילת נעילה. מען האָט אויהם אויך מכבד נע-ווען מיט פתיחת נעילה. אויף מאָרגען האָט ער בעזוכט די גבאים און זיי אויס-בערגעשטעלט 15 רובל פאַר דער שטעל.

און אַ קרעצער צייט צרום האָט דער פראַנטפאַרט און אַלע אַנדערע מיט אַ.הם אַלזון, יאָפע, פערלאָזען דאָס שטעטעל, וועלכע איז און עטלעכע טעג אַרום אַלזון פורט געוואָרען פון די דייטשען.

אַכטונג גראַשער-הענדלער!

מיר מעלדען אַלע וואָס הענדלען מיט גראָס, אַז פון הייגט אָן ווערען אַרויסגעגעבען אין מעראַיין אַלעקסאַנדריסקע 8 אַ יעדען טאָג פון 7 ביז 9 אָוונד דער צענניק נומער 2 וועלכען אַלע מיזען האָבען.

פאַר גישט האָבען אַ צענניק דראָהט אַ שטראָף ביז 500 זל.

די פערוואַלטונג

Dr. med. I. WAJNBERG
Cegielniana 47, tel. 26-02.
אינערליכע קראַנקהייטען.
ספּעציעל. פאַר לונגען- און האַרץ-קראַנקהייטען
בעשטראַהלונגען און קינסטליכע בערג-זון.
נעמט אָן פון 3—5 נאָכ.
4683

Dr Prybulski
זאַוואַדזקאַ 1 — מעלעזאַן 25-28
ווענערישע האָר און הויט-קראַנקהייטען, מענער-שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ - ליכט (האָר - אויסטאָל) א.
רעגנטגען-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 9—1 דאַמען אָט. און 4—8; פון 4—6

טיכטיגע יונגעלייט
קען זיך מעלדען אין
Biuro Inf. Pras. ogłoszeń i Wydaw. „NORPOL"
Piotrkowska 82, Tel. 67-17.

Dr. Wołkowyski
זאַכאַדניאַ 53 (צענעלניאַנא 19) טעל. 37-70.
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט און ווענערישע
קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע
בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ - שטראַהלען
נעמט אָן פון 1—2 און 4—8. פרויען פון 4—5
ספּעציעל וואַרשע-צייטונג.

ר' אברהם לאַנגלעבען און פרוי
צו דער חתונה פון זייער זוהן
ד"ר אהרן לאַנגלעבען
מיט פרל. בראַנקאַ מערענלענדער
הינשען אַ הערצליכען מז"ט און ביל גליק
פ. האַמבורגסקי און פרוי.

Dr. med Ludwik Rapeport
P, Narutowicza 25 (רויפלנע) Tel. 44-1
ספּעציאַליסט פאַר נירען-, בלאַז-
און האַרן-קראַנקהייטען
נעמט אָן פון 12—1 פאַרנ. און פון 4—8 אָוונ.

קהלה-ראט זיך פונאנדער געלאזט

אויסגעדרוקט אונצופרידן דעם וועד הקהל און בעשלאסען צו ווענדען זיך צו דער מאכט וועגען בעשטימען נייע וואהלען.

איז דער קהלה זאל אריינגעזעצט ווערען ארעגירונגס-קאמיסאר.

(ג) געלעזען און אויסגעמאכט אז פארגעמאכטן א זיצונג פון לארזער קהלה-ראט, פאלגנדע א זיצונג פון לארזער בעשטימונגס דעם גורל פון דער לארזער יידישער זעלבסט-פארוואלטונג.

קרום 9 א זייגער אין געלעגען צוגלייך א שאר אמארים פון דער „אגודה", „בונד", „פועלי ציון", „התאחדות" און פאלקסט. דערמיט האט די אגודה בא־וויזען א וואנדער. אויפגעשטעלט פון בעם אחד פראנקען מזמליר חי שור אזונגער, צו הלעזען עס נעחמיה דאחמוירים עטליכע מאל און מאנ.

באלד נאך דער עפנונג פון דער זיצונג, וועלכע איז געפירט גע־וואר דורכ ווייטערע נעשוואר דורכ ווייטערע פרעזעס ה' משגרשלסאן, האט דאזער ערשלסאן (פ.ז.) געגעבן דאס וואר און אין זעהר שארפע ווע־ערטער האט ער פארגעוואר דעם פאר־זיצער פארוואס ער האט נישט גע־שטעלט אויף דער טאגסארדנונג די פראגע בעטרעפנד דעם צערעסן פון גרויסן יידישן שריפטשטעלער ח. ר. נאמבערג. (בעים דערמאנונג דעם נאמען האט דער קהלה-ראט, א הויז דער „אגודה" זיך אויפגעשטעלט פון די ערשטע).

ה' מעגרעלסאן האט דערויף ער־קלערט, אז ער האט נישט געפונען פאר גיטונג צו שטעלען דעם ענין אויפן סדר־היום, מחמת דער מיים פון ארמארגנ־טישע גרופען און אויך נישט בעשטימט געווארען דורך דער קהלה-ראט. נאר אויב דער קהלה-ראט וויל האט מען, זאל יעמיצער ארגנטראגען אזא פארשלאג און ווער עס וועט וועלען, וועט בעשטימען דעם אנדענק פון פערשטארבענעם.

די פראגע האט ארויסגערופען א לעב־הערע דער פארזיטצער ריסקאסיע, בעת וועלכער דער פארשטעהער פון דער אגודה מזמליר אמתי ישראל צערשרויים האבען זיך זעהר שארף צריטיקירט בעגען געשטעלען דעם אנטרעג פון נאמבערג'ן.

ה' ערעלסאן האט אויף בעגרייפלעכע אלס אנ'ארים דעם ענין בעצעלעכט אלס אנ'ארים פון דער אגודה געשען דער יידי־שער קולטור.

ה' זעלמאנאוויטש (בונד) האט וועגען דעם געהאלטען א שארפע רעדע. ער האט, אז צוליב דעם, וואס אלס ארגע־נאדער פארשלאג האט ארטגעטראגען א סאציאליזם מיט דן אגודה שיין זיין מעגען דעם. בי אנדערע פעלקער ווערט א שרייבער בעשטרעט פון נאציע פאלק, נאמבערג פון גשוען אויסגעזערט און גשוען אויפגעלעזען דעם פון פאלק; דו יידישע לעבן־אמר האט גשוען אנערקענונג שיין בי פל פרעסדע פעל־קער, אשר דו אגודה, וויל זי נישט אנערקענען. ער פראטעסטירט שארף גע־גען דער דאזיגער אנגאנשטענדיגער דעקלאראציע.

לסוף האט דער פארזיצער, נאכגעגע־בען אין געשטעלט בעשלוסן נאכדעם'ס אנטרעג. אויפגעשטעלט האבען זיך נאר „בונד", פ"ע, דער פאלקסט, התאח־דות. דו „אגודה" אין פעסט געשטעלען אויף דו בעטעלען.

פאר־ן זיטרעטען בעהאנדלען דו מאנ אדנונג האט ה' מארגנבעלער (בונד) ערקלערט, אז דו יידישע פרעזידיום דו פאלעסטינע ראלט, אז אויפ'ן ערשטען ארט דארף געשטעלט ווערען דו דרונגערע פראגע וועגען אויפגעזעצן פאר דעם יידישן שריפטשטעלער ח. ר. נאמבערג. (בעים דערמאנונג דעם נאמען האט דער קהלה-ראט, א הויז דער „אגודה" זיך אויפגעשטעלט פון דו ערשטע).

ה' מעגרעלסאן האט דערויף ער־קלערט, אז ער האט נישט געפונען פאר גיטונג צו שטעלען דעם ענין אויפן סדר־היום, מחמת דער מיים פון ארמארגנ־טישע גרופען און אויך נישט בעשטרעט געווארען דורך דער קהלה-ראט. נאר אויב דער קהלה-ראט וויל האט מען, זאל יעמיצער ארגנטראגען אזא פארשלאג און ווער עס וועט וועלען, וועט בעשטרעט דעם אנדענק פון פערשטארבענעם.

דו אויפגעזעצטע פראגע האט ארויס־גערופען א לעב־הערע דיסקאסיע, בעת וועלכער דער פארשטעהער פון דער אגודה מזמליר אמתי ישראל צערשרויים האבען זיך זעהר שארף צריטיקירט בעגען געשטעלען דעם אנטרעג פון נאמבערג'ן.

ה' ערעלסאן האט אויך בעשלאסען נישט אויפצונעמען דו פראגע בעטרעפנד דער אגודה מזמליר אמתי ישראל צערשרויים, אויך די הינטיגע זיצונג—ווענט ער—איז א בע־ווייז ווי אונפעהיג די דאזיגע אינסטי־טוציע איז צו ארבייטען. קיין שום יודישע אינסטיטוציע אין דער וועלט האט זיך נאך נישט ארויסגעגעבען אזא ארימקייטס-עדעסטאט, ווי די לארזער קהלה. דער פאל נאמבערג איז דער שלעגענדסטער ארגומענט דערצו.

דער אויספיהר איז דעריבער, אז קיין שום דריינענדע פארשלאגען שארען נישט געשעלט ווערען. הגם די שול-פראגע איז איהם צום הארצען, מוז מען פותר זיין דערויף, אבי צוציאיילען מיט'ן פו־נאנדערלאזען די קהלת, וועלכע איז בכלל נישט מעהיג אויסצופיהרען וועל־כען ס'איז געשלוס.

וועגען דעם דאזיגען ענין רעדען נאך די ה"ה וויצמאן (אגודה), פערגעמענע (בונד) און לסוף ווערט בעשלאסען מיט 11 שטימען פון די אדטאדאקסען געגען 7 (לינקע מיט'ן פאלקיסט) צו בעטראכ־טען די פראגע וועגען אונצוטרוי דער פערוועלטונג און אויפלעזען דעם קהלה־ראט.

אונדער מען ווערט צו צום אנגענע־ליכען פונקט שטעלען די פועלי-ציון ארויס א מאדערונג פון 25 טויזענד ל. פאר ארבייטסלאזע, אויף וועלכע עס איז נישט הל דעם געזעץ וועגען פערזיכע־רונג פאר ארבייטסלאזיגקייט. די פועלי־ציון פראטעסטירען אויך געגען נייעם רעגאציאנערען קהלות-געזעץ.

אין א זעהר שארפער ערקלערונג טרעט ה' ליכטענשטיין (בונד) ארויס גע־גען דער אגודה און ער מאדערט, אז עס זאל אנגלירט ווערען דער בעשלוס וועגען אויפלעזען די קהלה ווי לאנג מען וועט נישט בעשטימען שטיצע פאר די יודישע שולען. אויך ה' עדעלמאן דעמאנסטרירט די דרינגענדע פונקט פון דער אגודה. אויב די אגודה וועלט געמינט ערנסט מיט'ן מאנדערלאזען די קהלת, וועלט זי געדארפט לעגען די מאנדאטען.

דער אנגריף געגען דער „אגודה" רופט ארויס א רעכט ענערגישע פרעטעסטען מיט געהערינגע פערשלאגען. ה' ליכטענ־שטיין נעמט דערויף דאס וואר און בע־טאנט, אז עס האלט בעים פערענדיגען דאס שענדליכע קאפיטעל פון דער לאד־זער קהלה. אין סך הכל בעקומט זיך פון דער לאדזער קהלה א בארג פון פוילענים, א בוכד פון מענשען, וועס זייער ציל איז נאר צו צושטערען דאס גוטע און דאס שעפערישע.

מיט צופרידענקייט שטעלען מיר פעסט אז איצט ענדיגט זיך דאס טרויעריגע קאפיטעל. מיר, די ארבייטער, וועלען זיך טרעפען מיט אייך אויף דער גאס, און דארט וועט מערקומען די אפרעכנונג.

ארו. וויצמאן נעמט אבטיל פון הערבו, וואס דו אלעקסאנדרשער און גשער חסידים האבען אנגעטאלט און דער קהלה א ראנק דעם, וואס זיי האבען צווי־שען זיך נישט געשטעלט צוזאמען דאס שותפות אויבער דער קהלה'שער שו־מעל. ער נעמט פארטיט, וואס דער פאר זיך.

ה' זעלמאנאוויטש דערצעלט, וועגען דו אגודה'שע מסירות און שיילאח מיטן קהלה-פארוואלטונג. ער זאגט, קיין קריש נאכ'ן אויפגעבען קהלה-ראט וועלען מיר נישט זאגען, שכנה וועלען מיר נישט זאגען.

אויך ה' האלבאן (ציאנטס-האנד־ווערקער) זשאלעווטש נישט קיין ביטע־רע פארוואורפען דער אגודה, וועלכע איז בעשלאסען רק און פארטיי-אבטי־ציעס, וואס האבען געטרובען צו דו פערשטרעגע כאזעטס-קרעזטכען און דער קהלה. ער רופט נישט נאכא געגען דו אגודה און פרט פון פארגעדרעלאזען דו קהלה, ווייל אויב נעהם נישט אין דער עצם-זאך, נאר אין בעווייטגען דעם אנ־פארטייאישען פרעזעס ה' רפס.

ה' מעגרעלסאן, אלס פיהרער פון דער „אגודה" בלייבט קיינעם נישט שולדיג. דער טרעסער חייב פאר דער קלעגלי־כער לאגע — וואס ער — אין דו ציא־נוסטישע פראקטיק. זו דאס מוז גשען זוגים אין שפעטער זיט אבגעגעם, בזו מ'אזו געקומען צו דעם, וואס מ'דארף אויצט. דערבי בעים ער תחנונים, מען זאל שטימען פאר פארגעדרעלאזען. זיין רעדע אזו מיט אויפפאלטער, מען אזו זיך מישר, אז ער טראגט זיך ארום מיט הנקמה-פונות אין אין דו קריזען פון קהלה-שטיפעל ווערען פערשפרייט דו פערשווערנעמע קלאגען.

צום סוף וואריגט ה' מונצבערג דו ראזוארעס, אז זיי זאלען שטימען פאר אויפלעזען דו קהלה, ווייל עס קאן גע־מאלט זיין, אז דו אויפהיטס-מאלט זאל אין א פאר מען ארום קומען אין פרגנ־דרלאזען דו קהלה אז ארגנזעצען א רעגירונגס-קאמיסאר אין דאן ווען מען זאגען, אז דאס אין אגודה'שע מלכה...

דערויף רעדען דו ה"ה צווערבוים (פא"י) און נאלדבערג (פאלקספארטיי) וועלכע לעזען רעזאלוציעס ווענען אי־צוטרוי דער קהלה-פארוואלטונג אין אויפגעזעצן דעם קהלה-ראט אין דו פארלאזען דו קהלה.

וויטער געהט דו דיסקוסיע אויף דער לינקע פון פערשלאגען אפגעגעבען. מ'דערצעהלט פון דו הדר אין עס עטפעלעכע פרות פון דו בוכד פון צהפילטעם־דערבי ווערט דורך ה' פערנאמענע (בונד) פארגעשלאגען אויפצולעזען דעם קהלה-ראט אין אין משך פון 4 וואכען אפווארטען אויף נייע וואהלען; אויב מאר דעם טערמין וועלען קיין נייע וואה־לען נישט בעשטימט ווערען דארף דו קהלה-פערוואלטונג לייגען דו מאנדאט מען. עס רעדט נאכדעם ה' ערעלסאן. פון זיין רעדע עמטשעהט א קאצען־מ־זוק פון אגודה'שען פאלטיק אויף דער נאלעריע.

ה' בערגער (אגודה) בעשולדיגט די ציוניסטישע פראקציע אין אלע צרות.

דער ווייטערער רעדנער מיט אייך אויף דער גאס, ווען דאס וועט מערקומען די אפרעכנונג.

ארו. ווייצמאן נעמט אבטיל פון הערבו, וואס דו אלעקסאנדרשער און גשער חסידים האבען אנגעטאלט און דער קהלה א ראנק דעם, וואס זיי האבען צווי־שען זיך נישט געשטעלט צוזאמען דאס שותפות אויבער דער קהלה'שער שו־מעל. ער נעמט פארטיט, וואס דער פאר זיך.

ה' זעלמאנאוויטש דערצעלט, וועגען דו אגודה'שע מסירות און שיילאח מיטן קהלה-פארוואלטונג. ער זאגט, קיין קריש נאכ'ן אויפגעבען קהלה-ראט וועלען מיר נישט זאגען, שכנה וועלען מיר נישט זאגען.

אויך ה' האלבאן (ציאנטס-האנד־ווערקער) זשאלעווטש נישט קיין ביטע־רע פארוואורפען דער אגודה, וועלכע איז בעשלאסען רק און פארטיי-אבטי־ציעס, וואס האבען געטרובען צו דו פערשטרעגע כאזעטס-קרעזטכען און דער קהלה. ער רופט נישט נאכא געגען דו אגודה און פרט פון פארגעדרעלאזען דו קהלה, ווייל אויב נעהם נישט אין דער עצם-זאך, נאר אין בעווייטגען דעם אנ־פארטייאישען פרעזעס ה' רפס.

ה' מעגרעלסאן, אלס פיהרער פון דער „אגודה" בלייבט קיינעם נישט שולדיג. דער טרעסער חייב פאר דער קלעגלי־כער לאגע — וואס ער — אין דו ציא־נוסטישע פראקטיק. זו דאס מוז גשען זוגים אין שפעטער זיט אבגעגעם, בזו מ'אזו געקומען צו דעם, וואס מ'דארף אויצט. דערבי בעים ער תחנונים, מען זאל שטימען פאר פארגעדרעלאזען. זיין רעדע אזו מיט אויפפאלטער, מען אזו זיך מישר, אז ער טראגט זיך ארום מיט הנקמה-פונות אין אין דו קריזען פון קהלה-שטיפעל ווערען פערשפרייט דו פערשווערנעמע קלאגען.

צום סוף וואריגט ה' מונצבערג דו ראזוארעס, אז זיי זאלען שטימען פאר אויפלעזען דו קהלה, ווייל עס קאן גע־מאלט זיין, אז דו אויפהיטס-מאלט זאל אין א פאר מען ארום קומען אין פרגנ־דרלאזען דו קהלה אז ארגנזעצען א רעגירונגס-קאמיסאר אין דאן ווען מען זאגען, אז דאס אין אגודה'שע מלכה...

(ב) דו וואריאנטן האט בעטר־מען א פארגעדרעגנג פון אויפגעזעצטע שטימען ווען דו פארלאזען דו קהלה-ראט.

דער וואריאנט דארף צווייטען דעם מינוסטעריום דו קאנדידאטען פון דו מונצבערים אין דער קרעזט-וואהל קאמי־סיע און אויך פון פארגעדרעטען אויף וואהל-קאמיסאריען.

אינגאנצען דארפן זאל אויך דער מאנומענט אין דו סטאטאסטיק בע־שטימען אנדערע מונצבערים אין דער וואהל-קרעזט קאמיסיע און 3 מונצבערים אין דו אפווארטונג קאמיסיע.

דער מאנומענט דארף צימען אז דעם צוזאמען דו שטאט אין בעזונדערע, בעשטימען לאנדזלעט אין אויך צערשטען אז מאנדאטען דו וועהלער־רשי־מות.

צו דו וואהלען פון סעקאט פון דו וואהל וואהלען אין דער שטאט 1 יצחק אין פון דו וועהלער צום כוים, וואס וואהלען אין לארז פון 4. דעצעמבער.

ווידעו אין די מיטעל-שולען אין פוילען

דאס העברעאישע און יודישע מיטעל-שול-וועזען אין פוילען. — די צאהל יודישע שילער אין די מיטעל-שולען האלט אין איין פאלען.

וואַרשאַ (יפ"א). לויט דו דיי־עות פון בילוה'שען סטאטיסטישען אמט האט דו צאהל יודישע מיטעל־שול שילער אין פוילען אין שול־יאהר 1925/26 בעטראגען 41,998 אויף דער אלגעמיינער צאהל 216,552 שילער, וואס מאכט אויס לערן 19,4%. אויב מען וועל פערגלייכען דו צאהל יודישע מיטעלשול-שילער מיט דעם דערמאהנטען בעגרעפנעם יאהרען יאהרען פון דו פריהערדיגע יאהרען פון דו אין, אז דו צאהל יודישע שילער האלט אין פאלען. בעת דו צאהל פאלעכע־שע מיטעלשול-שילער אין אין פערגלייך מיט'ן שול-יאהר 1923/24 גע־בלייבען פיסט אנפערערט האט אין דו מיטעל-שולען אין משך פון דער צייט (1925/26 — 1923/24) פערקלע־נערט אויף 11%. מאן האט אנטדעקט וואס אין אין פאלען דו צאהל פרע־וואלטונג שילער אין דו מיטעל־שו־לען. אין פערגלייך מיט'ן שול-יאהר 1923/24 האט מען זיין ווייטער צאהל אין יאהר 1925/26 פערקלערט אויף 83% (9091 אין יאהר 1923/24 — 6062 אין יאהר 1925/26).

דו רעזולטאט ווייזט אויך אויף דער צאהל פון פרוים אין דו מיטעל-שולען אין דעם בעטראגט פון דו יודישע שי־לער אין דו פערגלייך מיט דער אנדערער אלגעמיינער צאהל שילער. בעת דו צאהל פאלעכע־שע מיטעלשול-שילער אין אין פערגלי־כונג מיט'ן שול-יאהר 1923/24 גע־בלייבען פיסט אנפערערט האט אין דו מיטעל-שולען אין משך פון דער צייט (1925/26 — 1923/24) פערקלע־נערט אויף 11%. מאן האט אנטדעקט וואס אין אין פאלען דו צאהל פרע־וואלטונג שילער אין דו מיטעל־שו־לען. אין פערגלייך מיט'ן שול-יאהר 1923/24 האט מען זיין ווייטער צאהל אין יאהר 1925/26 פערקלערט אויף 83% (9091 אין יאהר 1923/24 — 6062 אין יאהר 1925/26).

דו רעזולטאט ווייזט אויך אויף דער צאהל פון פרוים אין דו מיטעל-שולען אין דעם בעטראגט פון דו יודישע שי־לער אין דו פערגלייך מיט דער אנדע־ר

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר: נשמה-יחזקל פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטן ווערן נישטצוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16
טעלעפאָנען: פון רעדאַקציע 57. אַדמיניסטראַציע 47.

פּוילישלייטווישער קאָנפליקט

פאַו"ל פעלקער-בונד איז געגען.

די סדסיע פון פעלקער-בונד, וועלכע ווערט הייבט געפעמנט אין גענף, האָט ריפּגערופען א מערשענדליכע מעראינטערעסירונג אין דער גאַנצער פּאָליטישער וועלט, ווייל א הון אַלע אַנדערע פראַגען וועט אויך בעהאַנדעלט ווערען דער פּוילישלייטווישער קאָנפליקט, וועלכער איז געווארען לעצטענס א פראָבלעם פון דער גאַנצער אינטערנאַציאָנאַלער דיפּלאָמאַטיע.

דער פּוילישלייטווישער קאָנפליקט האָט שוין אַדורכגעמאַכט א ריה עטאַפּען, ווענען געווען מאַמענטן, און די בעהערען צו דער נאָכטער פערגאַנגענהייט, ווען די סכנה פון א מלחמה צווישען פּוילען און ליטא איז געווען זעהר ערנסט. דאַנקיגע סכנה איז בעדייטענד אָפּגעשוואַכט געוואָרען מיט דער פּוילישער נאָטע אַלע מלוכות. דערמיט איז אָבער אויף א האָהער גרעד פון דער קאָנפליקט. מערק עהרע, דער ענטפער פון ליטא אויף פּוילען'ס נאָטע עהרלעכ, אז דער ענין איז פיל קאָמפּליצירטער און שווערער.

וואַלדעמאַראַס האָט אין אַ אינטערוויו ערקלערט, אז ליטא וועט באַין-אופן נישט מסכים זיין אָנצוקניפּען בעשיהונגען מיט פּוילען, כל-זמן דער ענין ווילנא וועט נישט ווערען ערגעדיגט.

זעלבסטפערשטענדליך, אז פּוילען וועט באַין-אופן נישט דערלאָזען בכלל צו פּריהרען די פראַגע ווילנא, וועלכע איז שוין ענטגילטיג ערלעדיגט געוואָרען דורכן בעשלוס פון אַמבאַסאַדאָרען-ראַט, וועלכער האָט אָנגענעמען פּוילען'ס איצטיגן גרעניצען.

דער פעלקער-בונד וועט, אַלזאָ, שטעהן פאַר א זעהר שווערער אויפגאַבע. ווען איין זייט ערקלערט פּוילען, אז זי וויל אָנקניפּען פרידליכע בעציהונגען מיט ליטא, און דאָס פערלאַנגט זי אין נאָמען פון די פּרינציפּען פון פעלקער-בונד, און פון דער צווייטער זייט שטעהט ליטא און סענה'עט, אז כל-זמן דער ענין ווילנא וועט נישט אַרויפגענומען ווערען אויפ'ן טיש, קען דער קאָנפליקט נישט אָפּגעהאַלטען ווערען ערגעדיגט. וואָס עס הייסט, אז ס'בלייבט א שענדליכע מלחמה-געפאַהר אין מזרח-אייראָפּע.

ס'זענען פאַרהאַן פערשיעדענע קאָנצעפּציעס מכח ליקווידירען דעם סכסוך, אָבער היות ווי ליטא וויל, אז די שטימונג אין פעלקער-בונד איז גיכער פאַר פּוילען, ווי פאַר איהר, זאָגט זי פאַראויס, אז אַלע פלעגער און מאַרשאַלגען פון גרויסע מלוכות וועלען גאָרנישט העלפען, כל-זמן דער ענין ווילנא וועט נישט אַנגערירט ווערען.

דער פעלקער-בונד הערט זיך קנאַפּ וואָס ריכטענען מיט די דראָהונגען פון ליטא. אָבער מ'מוז מודה זיין, אז הען אפילו וואַלדעמאַראַס זאָל אַראָב אין דער זיך, וואָס עס איז העכסטוואַהרשיינליך מיט דער איצטיגער שטימונג אין בונד, אַז די קומענדיגע רעגירונג אין ליטא, וועלכע עס זאָל נישט זיין, אויך נישט אַנגענומען-זיין זיך אָבצוזאָגען פון ווילנא, וועט ווערט בעטראַכט אין ליטא אַלס א לעבענס-פראַגע.

דער ענין פּוילען-ליטא וועט דעריבער נאָך א לענגערע צייט הענגען, ווי א פאַלקען איבער'ן מזרח-אייראָפּעאישען הימעל.

די איצטיגע טעסיע פון פעלקער-בונד וועט ווייטער נישט בעהאַנדעלט ווערען פון פּוילען, צו ליקווידירען דעם קאָנפליקט.

בו-משה.

זי האָט איהר מאַן ליב געהאַט, ווי א מוטער איהר סינד.

אַ פרוי, וואָס פיהלט זיך ניט איז דער ראַל פון אַ מוטער אבער נישט אַלס ווייב פון אַ מאַן.

לעמבערג. — מאַר'ן היגען בית-דין איז פאָרגעקומען א זעהר אינטערעסאַנטער גט-פּראָצעס: נעקומען איז זיך א יונג פאַר-טאָלק. ער, דער מאַן, אַלט 25 און זי, די פרוי, איז אַפשר א יאָהר עלטער. חתונה געהאַט האָבען זיי מיט 3 יאָהר צוריק און ווילען זיי זיך צוליב א מאָדנער סיבה.

די פרוי טענה'ט, אז אַזוי לאַנג זי געהאָבן צו איהר מאַן, ווי א משפחה א קינד האָט זי איהם ליב געהאַט. דאָרן איהר מאַן האָט אָנגעהויבען ווערען א פערשון מיט אַלע מעלות חסרונות און ווען ער האָט זי אָנגעקלאָגט, האָט זי ליב צו האָבען מיט דער גאַנצער נשמה פון א מאַן צו א פרוי האָט זי פלוצלונג אָנגעהויבען פיינד אָנען.

אין בית-דין האָט לכתחילה נישט געשאַנען דעם גאַנצען ענין און בעטן די פרוי פאַר גיספּיג נישט-גאַל. די דיינים האָבען דערזען גערעכט, אז די פרוי זאָל דערצעהלען אַלע לעבענס-געשיכטע.

אין א קענטיגער אומגעגענהייט האָט די פרוי אָן צו דערצעהלען און איהר פנים דרוקט זיך דערבייגאַנ'אומבעשרייבליכער צערן:

— געווען איז עס מיט קנאַפּע פ יאָהר, איך און מיין איצטיגער מאַן דעמאָלט געווען נאָך יונגע שטודענטן. ער איז געגאַנגען אין דער גימנאַזיאַל-קלאַס, איך — אין גימנאַזיע, וויל איך בין געווען מיט ער עלטער.

בין דאַן געווען א שעהן מעדעל מיט געשטאַמט פון פערמעגליכע עלטערן. שוין דאַן האָט מען געשטרעבט, אַז מיין עלטער ווערען, וועל איך זיין א יפת תואר. דעסגלייכען ער, מיין איצטיגער מאַן. געווען איז ער א שעהן יונגעל און זיינע עלטערן זענען געווען רייך.

— מיר האָבען זיך געקענט. מיר זענען יאָהרען-לאַנג געגאַנגען צוזאַמען און אין משך פון דער צייט האָט איך איהם שטאַרק ליב געהאַט. מיין פעלטניש צו איהם איז געווען א וועגדער-בערג. איך האָב דאַן מיין איצטיגען מאַן ליב געהאַט נישט, ווי א קינדערליכע כלה איהר חתן, אָדער ווי א צופרידענסטיגע פרוי איהר מאַן. איך האָב איהם ליב געהאַט, ווי א מאַמע איהר קינד. ער איז יונגערהייט געווען א קרענקליכער. ער פלעגט זיך עפּס פערקיהלען, האָט ער זיך פערקיהלט בין איך אַרויפגעגאַנגען פאַר'מרה שחורה'ס, גלייך מיין גלייבט קינד זאָל געווען קראַנק ווערען. איך בין שאַנ און נאַכט געזעסען מיט זיין בעט, איהר פרוישדיק געבעטן מיט זיין לייד און פרייד.

— מיר זענען געוואָרען עלטער און מיט דריי יאָהר צוריק האָבען מיר חתונה געהאַט. מיין מאַן איז אין דער ערשטער צייט געווען אומבעהאָלפען. אויף יעדען שריט און טריט האָט ער בעדאַרפט האָבען א האַנד, וואָס זאָל איהם פיהרען, ווי א קלאַין קינד. איך בין איהם געווען זיין רעכטע האַנד. איך האָב איהם געפיהרט, ווי א מאַמע א קינד. מיט דער צייט איז אָבער פאָרגעקומען אַ'ענדערונג אין אונזער לעבען, וואָס האָט צעשטערט אונזער שלום בית און אונז א הער געבראַכט פאַרן בית-דין-מיש.

— מיין מאַן איז אַלע מאָל אַלץ מזרח בלייבט מזרח.

אייראָפּע, אָדער אַמעריקע מאַכט קיין מינדזוגען מאַר דעם נוצען פון דער מענשהייט, אַזוי צו זאָגען, אָבער דער מזרח פאַסט צו די ערפינדונגען צו זיך, צו זיינע געוואוינהייטען און צו זיינע הערשער.

אייראָפּע און אַמעריקע שטופּט פאָר-אויס דעם פראָגרעס דורך די נייע מענשליכע ערפינדונגען.

דער מזרח שלעפּט די ערפינדונגען צו זיינע אַלטע בעקועמליכקייטען פון די פערעלטערטע פערגעניגונגס...

מזרח בלייבט מזרח. דער מזרח וויל זיך נישט שיידען מיט זיין בליק אויפ'ן לעבען און אויף פרויען...

בייגינו איז דער אויטאָמאָביל שוין א „מאַסאוויק", אַזוי צו זאָגען, ער איז דינסט פאַר דער גרויסער מאַסע. ער גיט פערגעניגען כמעט צו אַלעמען. וועמען מעהר און וועמען ווייניגער.

אין מזרח איז ער בלויז דער משרת פון הערשער, מ'נ'ה רייכען. אַ לעבען איך, ווי מען האָט געמאַכט א חתונה אויף רעדלעך פאַר דעם קעניג פון אַראַביען.

א געוואַלדיגער אויפשטאַנד! בין יעצט האָט דער הערשער געבעטן פיהרען זיי-נע פרויען אויף קעמעלען, און עס איז נישט בעקוועם. איצט וועט ער זיי פיהרען אויף א מאַשין.

גאַנצע צוועלף חשבון קען דער הערשער מיטנעמען אַלע זיינע רייזעס און זיך פיהלען ווי אין דער היים.

ער קען מיט דעם כח פון דער מערב ציוויליזאַציע אָנהאַלטען בעסער און בעקוועמער אַלע אַלטע, רעאַקציאָנערע, מזרח אינסטיטוציעס, ווי דער הערעם...

און דער הערעם אויף רעדלעך איז טאַקע בעקוועמער אויך. אויף א קעמעל, אָדער אויף א פערד האָט מען נישט געקענט האָבען אַזעלכע רעזולטאַטן-בעקוועמליכקייטען.

דער הערעם אויף רעדלעך איז געמאַכט אַזוי, דערצעהלט מען: ער איז אַהן פענסטער, כדי א נייגיריג אויג זאָל נישט קענען כאַפּען א קוק, וואו מען שאַר גישט. און אויך כדי די פרויען אין זאָלען נישט קריגען קיין חשק אַרויפצוקוקען אויף דער ברייטער וועלט.

אָבער לוזט און ליכט האָט דאָך דער הערעם, וואָס קומט פון דער הויך... פון פעטליע...

קורץ און גוט, עס איז א גאַלדענע ערפינדונג, א פרישע מתנה פון ענגלאַנד צום מערשלאָפענעם מזרח.

האָט דער הערעם געקריגען אַזא ציוויליזירטען מנהג אונטער דעם אינגלישן גרויס-בריטאַניען. ענגלאַנד נוצט אויס דעם מזרח פאַר זיך און דערפאַר הערעט זי איהם צו א מתנה, א הערעם אויף רעדלעך...

ענגלאַנד פאַסט זיך צו שטענדיג צו בעהערשען פרעמדע, אָהן רעדלעך און מיט רעדלעך... מזרח בלייבט מזרח. אָבגעשטאַנען אָבער אַזעלכע רעזולטאַטן אַזוי ווייט אויף אַ מערב-מזרח אין אַלגעמיין, אַז

לאדזער כראניק.

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1907

דאס פאליציאיש-מיליטערישע ביורא פון מאגיסטראט מאכט בעקאנט, אז אלע מאנער, דיגשטאג, דארפן זיך שטעלן צו דער רעגיסטראציע אין לאקאל אויף פראוגוסטא 10. די געבוירענע אין 1907, פון ראוינען אויפ'ן שטח פון 8. פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון N ביז Z.

מאר נישט צושטעלען זיך אהן א פהעריגען מאטיו אין ריכטיגען טערמין דראהט א שטראף פון 500 זל. אדער 3 וואכען ארעסט אדער אויך ביידע שטראפען צוזאמען.

נאכט-דיזשור אין די אפטייקען.

ליפיעץ, פיעטריקאווער 192, מילער, פיעטריקאווער 46, גראשקאווסקי, קאזמאזינער 15, גערשנער, ציגעל-גאס 64, ליזוויראווסקי, אלעקסאנדער 37, יאנ-קעלעוויטש' אלטער מארק 9.

עריקא מאריניס צווייטער קאנצערט.

נאך דעם אונגעהויערן ערפאלג פון ערשטען קאנצערט טרעט-אויף די מעגאלע יודישע פידלערין עריקא מא-ריני מאריגען אין „פילהארמאניע" צום צווייטען און לעצטען מאל, די קינסט-לערין וועט אויסהערען א פולשטענדיג עד פראגראם.

פאר ליידינע מאנאפאל-פלאשען וועט נישט בעצאהלט ווערען.

(נ) די שפרוס-קאנצעסיאנערען פאר אונצעל-פארקויף דאבען דערהאלטען א צירקולאר, לויט וועלכען דער מלוכה-פרעזידענט שאפט אפ אויף א צייט פון 2 יאהר די עקזיסטירענדע פאר-שריפט, צו די אונצעל-שפרוס-קאנצעס-סיאנערען זאלען פארקויפן דאבען דערהאלטען א צירקולאר, לויט וועלכען דער מלוכה-פרעזידענט שאפט אפ אויף א צייט פון 2 יאהר די עקזיסטירענדע פאר-שריפט, צו די אונצעל-שפרוס-קאנצעס-סיאנערען זאלען פארקויפן דאבען דערהאלטען א אונצעל-פארקויף

לאדזער מאגיסטראט זאל קריגען א הלואה פון 14 מיליאן דאל. אויף צו בויען הייזער.

געזונדהייטס-אמט טרעט צו צו בויען א שטאטישען שפיטאל און א באד-אנשטאלט און באלוט. — ספעציעלע דעזינפעקציע-קארעטע וועט געקויפט ווערען. — דער קאמף געגען שווינדזוכט. — פערבעסערטער סאניטארער אויפזיכט אין שטאט. — א היגענישער מוזיי פאר פראפאנאנדע-צוועקן. — א ספעציעלער יודישער בעאמטער אין געזונדהייטס-אמט. — יודען וועלען דארט קענען זיך פערשטענדיגען איז יודיש.

געשפרעך מיט'ן נייעם לאווניק פון געזונדהייטס-אמט ד"ר א. מארגאליס.

דער נייער יידישער לאווניק ה' ד"ר מארגאליס איז אין דער לאדזער שטאטישער זעלבסטפערוואלטונג נישט קיין פרעם חדשות. אין ערשטע סאציאלדמישען שטאט-ראט אין ער אלס געזונדהייטס-אמט-ראט (פון „בונד") געשטאנען מיט אלס דער פארזיצער אין א ספעציעלער האנדלונגס-קאמיסיע בעם גזונדהייטס-אמט. די אויפגאבע פון דער רעזולטאט אין געשטאנען אריסצוזאגן אין דער שטאט אנדערטהאלב יאר אין אנדערע מיטגלידער פון דער שטאדטישער סאניטארישער קאמיסיע אויפגעשטעלט ווערען.

די רעדן מארגאליס אויפגעבן און דער קאמיסיע האט דעם דאסטאר מארגאליס, וועלכער איז א דאקטער זיין לאנגיאריגער געזונדהייטס-פרעזידענט אויפגעשטעלט פון געזונדהייטס-וועזען.

— ווי ווייט אנטשלאסן בין איך אין די סאניטארע אויפגאבן אנבעלאנגט דער שטאט קען דאנען דער פאקט, אז אויף ישרא צוזון פאליציי-קאמיסאריאטן און דא בס"ח אזון סאניטאר קאמיסאריאט מיט א ראפטאר און דער שפיץ. אזוי, אז אויף ישרא 120 פוליזער נשמות קומט ד"ר מארגאליס — אויף דעם צוועק וועט אין בודשעט 2 הונדערט מיליאן דולאר אויף אויפגעבען פאר די פארשיידענע-ארבעטען. דערווייל אבער מוז מען אנ'שק געמאלט ווערען צום צישטאנד פון לאגערן אויף אויף אנ'ארט אין דער זעלבסטפערוואלטונג נישט קיין פרעם חדשות.

— ווי ווייט אנטשלאסן בין איך אין די סאניטארע אויפגאבן אנבעלאנגט דער שטאט קען דאנען דער פאקט, אז אויף ישרא צוזון פאליציי-קאמיסאריאטן און דא בס"ח אזון סאניטאר קאמיסאריאט מיט א ראפטאר און דער שפיץ. אזוי, אז אויף ישרא 120 פוליזער נשמות קומט אויך צו אזון סאניטאר-קאמיסאריאט. איך דער נאר אנשטעלונג פראקטישע מיט דער דזונגלשטיצע-אר-מיט.

— ווי ווייט אנטשלאסן בין איך אין די סאניטארע אויפגאבן אנבעלאנגט דער שטאט קען דאנען דער פאקט, אז אויף ישרא צוזון פאליציי-קאמיסאריאטן און דא בס"ח אזון סאניטאר קאמיסאריאט מיט א ראפטאר און דער שפיץ. אזוי, אז אויף ישרא 120 פוליזער נשמות קומט אויך צו אזון סאניטאר-קאמיסאריאט. איך דער נאר אנשטעלונג פראקטישע מיט דער דזונגלשטיצע-אר-מיט.

— מיט

Lodzer Tageblat № 278 לאדזער טאגעבלאט

ידיעות

פון דער געזעלשאפט „פריינד פון העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים".

ס'איז ארויס פון דרוק דאס צווייטע העפט פון 4. יאהרגאנג „קירת ספר", דעם ביבליאגראפישען ארגאן פון דער ירושלימער ביבליאטעק. דאס דאזיגע העפט ענטהאלט אין זיך די נאמען ידיעות בנוגע דער ענטוויקלונג פון דער ביבליאטעק, די לעצטע ביבליאגראפיע, וועלכע נעמט ארום 560 פאזיציעס אויף די לעצטע דרײַ חדשים פון יאהר ארום"ן, ווי אויך א רײַכע וויסענשאפטלי־כע פארשונגען וועגען די מאנוסקריפטען פון דער ביבליאטעק. די ביבליאטעק האט אויך פערעפענטליכט אנ'אויספיהר־ליכען קאטאלאג פון דער שענער העב־ראישער ליטעראטור אין די לעצטע 200 יאהר.

דער יודאיסטישער אינסטיטוט האט ווערעפענטליכט דעם צווייטען באנד פון מנע שריפטען (כתבי המכון למדעי היהדות). דאס בוך ענטהאלט וויסענשאפ־ליכע ארבייטען פון די פראפעסאָרען פון דעם אינסטיטוט: הרב אסף, י. נ. עפשטיין, נ. שלום און י. דאהוידסאן.

די ביידע בענדער פון די שריפטען איז צו בעקומען אין דער צוכהאנדלונג „עבר", וארשע, טלאמאצקע 6/8.

* * *

די אין אנהויב פון יאהר תרפ"ח דורכ־געפירטע סטאטיסטיק בעווייזט, אז בס"ח 134.878 ווערק אין 169.127 בענדער. אין משך פון יאהר תרפ"ז איז צוגעקומען 27810 ווערק אין 36.274 בענדער. ארויסגעגע־בען צום לעזען האט מען 49.857 בענ־דער. לויט די שפראכען זענען געלעזען געווארען ביכער: העברעאישע — 43%, דײַטשע — 20,25%, רוסישע — 10,5%, יודישע — 10,25%, ענגלישע — 9,25%. זײַט דעם 1. יאנואר 1925 האט זיך די צאהל בענדער פערדאפעלט.

* * *

די ביבליאטעק וועגדעט לעצטענס בע־זונדער איהר אויפמערקזאמקייט אויף דער אנטלונג פון מאניסקריפטען און זעלטענע כתבי־יד. די דאזיגע אבטלונג האט זיך אין דער בעריכטס־צייט בעדײַ־טענד פערגרעסערט.

אין צוזאמענהאנג מיט דער ענטוויק־לונג פון געלעגענהייט ארבייטען אין דער אויפהערזישעס, האט די ביבליאטעק בע־קומען א קאמפלעט אויסגאבען פון דעם געלעגענהייטען דעפארטאמענט פון עער־אציגינטע שטאטען פון אמעריקא.

זעהר בעדײַטענדע מתנות האט אויך איבערגעשיקט דער קאמיטעט פון דער ביבליאטעק אין רוים, צו. אנד. א גרוי־סע צאהל אינטערעסאנטע ביכער איבער יודען אין איטאליען.

* * *

די ביבליאטעק האט בשעת דער ערד־ציטערניש כמעט גארנישט געליטען, דא־נענען זענען ערנסט בעשעדיגט געווע־רען אײַניגע געמידעס פון דער אויניווער־זיטעט אויף הר־הצופים. לויט די ידיעות אבער, וועלכע מיר האבען בעקומען, וועל־לען אין קורצען אלע שאדענס געדעקט ווערען. די געזעלשאפט „פרענד פון דער אויניווערזיטעט" אין וארשע האט איבער־געוויזען דער אויניווערזיטעט 1000 דאָ־לער פאר דעם אויפבוי־פאנד.

* * *

מתנות פון פוילישע ווייס־ענ־שאפטליכע אינסטיטוציעס.

די וויסענשאפט־אקאדעמיע אין קראַ־קא האט געשפענדעט פאר די ביבליא־טעק איהרע לעצטע אויסגאבען, צו. אנד. דעם אינטערנאציאנאלען בוילעטין, בעריכטען פון די זיצונגען פון דער אקאדעמיע און ארבייטען פאר די לעצ־טע דרײַ יאהר. די לובלינער אויניווערזי־טעט האט איבערגעשיקט אלע איהרע אויסגאבען אין דער צאהל פון 23 בענ־דער. דאס בילדונגס־מיניסטעריום האט געשפענדעט א קאמפלעט פון זײַנע פע־דאגאגישע אויסגאבען. די מאטעמאטיקער און דאצענטען, וועלכע גרופירען זיך ארום דעם מאטעמאטישען סעמינאריום אין וואַ־שע, האבען געשענקט זײַערע וויסענש. ארבייטען.

זי האט איהר מאן ליב געהאט, ווי א מוטער איהר קינד.

(ענדע פון זײַט 3).

מעהר געווארען זעלבסטשטענדיגער, מע־נישער, האט זיך אנגעהויבען צו בע־פרייען פון אונטער מיין אײַנפלוס. ער האט מיך אנגעהויבען ליב צו האבען מיט אלע מעגישע לוזדענשאפטען, האט זיך צו מיר געגומען בעציהונג, ווי א מאן צו זײַן געליבטער פרוי און איך האב זיך אויסגעהערט צו פיהלען, ווי זײַן מוטער.

אין צוזאמענהאנג דערפיט האב איך איהם אנגעהויבען פרעגן צו האבען, איך האב זיך גוט געפיהלט אין דער ראָל פון אַזא פרוי, וואס בעטראכט איהר מאן פאר איהר קינד, אבער נישט אין דער ראָל פון א ווייב, וועלכע דארף זײַן אונטערגעאָרדענט איהר מאן, כדי אויפשטעהען זײַנע אלע קאפריזען און לען אין קורצען אלע שאדענס געדעקט ווערען. די געזעלשאפט „פרענד פון דער אויניווערזיטעט" אין וארשע האט איבער־געוויזען דער אויניווערזיטעט 1000 דאָ־לער פאר דעם אויפבוי־פאנד.

* * *

מתנות פון פוילישע ווייס־ענ־שאפטליכע אינסטיטוציעס.

די וויסענשאפט־אקאדעמיע אין קראַ־קא האט געשפענדעט פאר די ביבליא־טעק איהרע לעצטע אויסגאבען, צו. אנד. דעם אינטערנאציאנאלען בוילעטין, בעריכטען פון די זיצונגען פון דער אקאדעמיע און ארבייטען פאר די לעצ־טע דרײַ יאהר. די לובלינער אויניווערזי־טעט האט איבערגעשיקט אלע איהרע אויסגאבען אין דער צאהל פון 23 בענ־דער. דאס בילדונגס־מיניסטעריום האט געשפענדעט א קאמפלעט פון זײַנע פע־דאגאגישע אויסגאבען. די מאטעמאטיקער און דאצענטען, וועלכע גרופירען זיך ארום דעם מאטעמאטישען סעמינאריום אין וואַ־שע, האבען געשענקט זײַערע וויסענש. ארבייטען.

לעטשניצע

17 זגערסקא 17, טעל. 33-16.

אלערלי קראנקהייטען ווערען עמפאנגען דורך ספעציאליסטען דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אָוונד.—מאסאזש, אלעקטריזאציע, מאגנעטיזם, קיגעל־ליכע צירקולאציע, אינטערנאלען, אימפונגען, נעגען שקארלאטינע.

דרוכזאכן

אלערליי

ווערען שנעל און פראמפט אין דער מינסטער אויפ־פיהרונג און די מארגנסטע שריפט אויסגעפערטיגט.

סלעפסידרעס

(טאדעס־אנצײַגען)

ווערען אין פערלויף פון 2 שעה געדרוקט און אויסגעקלעבט איבער דער גאנצער שטאט.

בוכדרוקעריי

ע. אוו מ. האמבורסקי

פיעטריקאווער 16, טעל. 47.

פערלאג גאלדפארב, וארשא

עס געפינען זיך אין דרוק און אין די נאהענטסטע צייט ערשיינען צוויי ביכער פון לאדזער שריפטשטעלער

ישראל רובין.

„די גאס" ראמאן פון גרויסשטעטישען לעבען. 320 זײַטען, פרייז 6,50 זלאָטיס.

„אונטער'ם פלויט פון דער וועלט" ליד ער, פראזע־אויפגאבע, צום פרייז 2 זלאָטיס.

מיט בעשטעלונגען צו ווענדען זיך:

Wydawnictwo Goldfarb, Warszawa Szczęśliwa 3.

1928 פאטענטען 1928

אויפ'ן יאהר

בעזארגט אפשנעלסטען דאס רעפעס־קאנסולענטען־ביורא

„ארגוס" 36 זאכאדניא 36

פראנט, פארטער.

לעזט אויפמערקזאם!

יאָך א פולשטענדיגער רעאָרגאניזאציע פון מיין ווערקשטעל, עמפעהל איך די ג' קונדשאפט פון אייגענער אויסארבייטונג אין

א גרויסען אויסוואהל

גלעזערנע שטיוהל

געדעקט מיט לעדער, גאבעלין, מאראקא, זייד, ווי אויך גאבעלין און זייד.

קאזעטקעס, מאטראצען

פון פערשידענע סארטען, טישען און טישלעך (אוטאלע) גאנדאלקעס אטאמאנס אלעס לויט פאריזער מוסטער פון עכט טרוקען האלץ. לאנגטערמיניגע גאראנטיע. ציגענגליכע פרייזען און בעסטע בעדינונגען.

בעפאר איהר קויפט, בעט איך אויבעדינגט צוערשט מיך צו בעזוכען און זיך איבעראיינגען. מיט אכטונג

פ. ז. וואיטשעכאווסקי

10 נאוואמיעסקא 10

ZAKŁAD ŚLUSARSKO-MECHANICZNY

F. MOTYL Majster oechowy

Łódź, Zawadzka 19, Tel. 55-42

Firma egz. od r. 1895:

אויטשערטיגונג פון זעמליכע שלאָסער און מעכאנישע אויסאר־בייטונג, זאַחי פרעסען און מארמיר־אייזען, צענטריפוגען און פערבער־קעסעל. ווי אויך זעמליכע מאשין־רעפעראטורען.

ספעציאליטעט!

אויטאגעניש שווייסונג אויך שווייסונג פאר אלע מעטאלן מיט גארנטיע

נייעס פאר לאדז! נייעס פאר לאדז!

בעקאנטמאכונג!!!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, דאס די מעראיניגטע קאלעגיום פון פאטאגראפען־אנגעשטעלטע האט דערעפנט א ספעצ. ווערקשטעל פון

פערגרעסערונגס־בילדער

דער, וואס בעזיצט א פאטאגראף, מעג עס זיין אפילו ווי אלט און צושאנדען, ווערט אויסגעפיהרט א אריגינעל פארטרעט רעטו־שירט די גרויס 35X45 צום ביליגען פרייז

נאר פאר 8 זל. א שטיק.

אום צו בעקענען אונזער ארבייט, מע־כען מיר א פראָבע־פאר פארעס פון די זעלבינע גרויס אין צום פרייז

נאר פאר 3 זל. א שטיק.

עס ווערען אויך אנגענומען אלערליי אויס־נאהמען אין דער שטאט, העלכע עס נעמען נאר ארײַן דער פאטאגראפען־אומגאנג.

קומט און איבערצייגט אייך!

פעראייניגטעס קאלעגיום פון פאטאגראפען־אנגעשטעלטע

לאדז, קאנסטאנטינער № 33, פראנט צווישען שטאק.

בעצ.: די אנשטאלט אין טעגליך פון 9 ביז 7 אוועגד.

ביליג, ביליג, ביליג

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

Zjednoczone Fabryki Maszyn „UNIA"

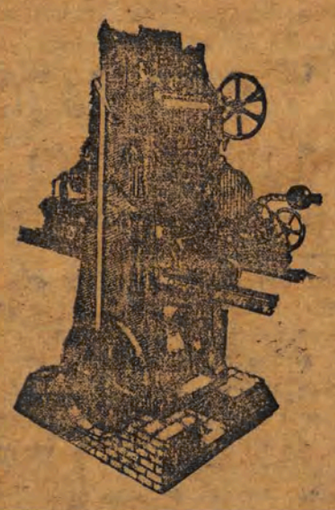

dawn. C. Blumwe i Syn, Sp. Akc.

BYDGOSZCZ-WILCZAK

(די עלסטע אין פוילען ספעציאל־מאשינען־פאבריק

ליפערט אלס ספעציאליטעט:

מאמפלעטע איינריכטונגען פאר האלץ־בעארבייטונג.

מיט אנפראגען זיך צו ווענדען צום פערטרעטער:

Inżynier G. Praszkier,

Łódź, Zawadzka 16a

Tel. 27-52.

איז־זאמעק ביורא

פאמארסקא 19

טעל. 33-69

ווערט ערלעדיגט היפאטעקען ספראוועס, סומעס צו דאלאראווירען און ירושות־אנגעלעגענהייטען.

צאה־ארצט

Juljusz Olszaniecki

נעמט אן פון 11—2 נאכט. און פון 7—8 אָוונד.

אויסשליסליך כירורגישע בעהאנדלונגען און צאהן־עקזטיגונג.

צטגעלניאנא 57 — טעל. 61-40.

W ubiegłą sobotę przed godziną 11 wiecz. w drodze z dworca Łódź-Fabryczna idąc ulicą Składową Kilińskiego, Przejazdem wypadła z dorożki mała walizka, zawierająca papiery handlowe i drobiazgi. Uczciwy znalazca zechcę oddać ją za sowitą nagrodą do dozorcy domu przy ul. Piotrkowskiej 125.

א שדכן

ווערט פון זאמארט געזוכט. דעם אדרעס צו ערפאהרען אין אדמיניסטראציע אונזער „M".

פאר 12 זל.

לערן איד אויס

טאנצען

פאר אנפאנגער הייבט זיך אן דער קורס דעם 3-טען פון יעדען חודש.

אנשרײַבונגען אין דער טאנץ־שולע

פאלודניאווא 10.

מיט אכטונג ד. פרידוואלד.

Dr Feliks Bornstein

Cegielniana 4

טעלעפאן 34-90.

ספעציאליטעט: אקושער און פרויען־קראנק

נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

Dr H. Spira-Bornsteinowa

Cegielniana 4

טעלעפאן 34-90.

ספעציאליטעט: אקושער און פרויען־קראנק

נעמט אן פון 3—6 נאכמיטאג.

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek, Tel. 18-26.

Od wtorku d. 29. do poniedz. d 5. grudnia wł

DLA DOROSŁYCH

Dramat w 1 -ciu częściach

Królowa Niewolników

podług powieści Bidora Hagard'a p. t. „KSIĘŻYC IZRABLA"

W rolach głównych:

Marja Korda i Arjette Marchal.

DLA MŁODZIEŻY:

„Kaukaski Partyzant"

(Abrek Zaur)

Legenda kaukaska w 10 częściach.

Nad program ? ? ?

Ceny miejsc: dla dor. I—70, II—60, III—30 gr.

dla młodzieży: I—25, II—20, III—10 gr.

אליכם אישים אקרא וקולי אל בני אדם

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש.

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אמערע אנגע־הענטאגטע ענינים זאלסטו קומען צו לויפען אין דעם ביורא

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאד־ניא 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און גע־שריבען אלערליי ביטעס לויטן אופטאט, קלאגזולעס אין זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפעלאציעס, אדוואלאניעס, רעקורסען וועגען פעסער אין קאמיסאריאט־רושאנדא, ביטעס וועגען דירה אין אורושאנד־ראזיעס־טשי און אין אלע פאליצי־בעצירקען, שותפות־אקטען, פטאטוטען, אס־טען אינטערציזיעס, אקטען דאָ־ראוויזנעס, קארנע כפראוועס, ווי אויך איבערזעטצונגען אין אלע שפראכען.

רעכט־קאנסולענט י. מאנעלא

פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52

וויכטיג פאר דאמען!!!

אײַלט צו דער זעלטענער געלעגענהייט!

פילסטו האבען א געזיכערטע צוקונפט—לערן זיך א מאן! אין פערלויף פון 6 וואכען לערן איך שוים גרינדליך היטען־פוצעריי לויט דער לעצטער מאדע צו זעהר מעסיגע פרייזען, צוגע־ליכע בעדינגונגען. בעס. אנשרײַבונגען וועגען דער־ען שוין אנגענומען. אדרעס: זאוואדזקא 23 ליגקע אפיציע, 2-טער אינגאנג, וואוינונג 23 בעי דער מאדיסטקע.

אלס שותף

מרעט איך צו צו א גוט־אינגעפיהרט געשעפט, פדער אונטערנעהמונג. כ'בין א קאפיטאל הנכר פון 500 דאלער. אדרעסען אינטער „קופמאן" אין אדמיניסטראציע פון „לודז. טאג."

אבאונאמענט־פריז:

פאר א חודש אין פוילען 5 זל., אין סרטוקרײַך און בעל־ויען—20 סרטאנק, איטאליע, לענדער 1,25 דאלער.

אנאנסען־פריז:

פאר א מ"מ. שורה פאר'ן סטעקסט 16 גר., פרעמדע 24 גר., אין טעקסט 40 גר., פרעמדע 60 גר., נאכ'ן טעקסט 12 גר. פרעמדע, 18 פאר אויסלענדישע פונקטען 100% טייערער. אויסער דער שטאט—מיט 50% טייערער. טון די פרעמדן ווערן מיט פרעמדע קיין רעזולטאטן.

Redaktor wydawcza H. Hamburski.

Tłocznia: R. i M. Hamburski w Łodzi, Piotrkowska 1